

જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતિ, મહેસાણા

પ્રથમ સત્રાંત પરીક્ષા-૨૦૧૮

તારીખ : 24-10-2018

ધોરણ : 7

કુલ ગુણ : 80

વાર : બુધવાર

વિષય : વિજ્ઞાન

સમય : 02.00 થી 05.00

પ્રશ્ન-1 આપેલા વિકલ્પમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો. (16)

- (1) નીચેનામાંથી કયો સજીવ પોતાનો ખોરાક જાતે બનાવી શકે છે?
(A) મનુષ્ય (B) અમરવેલ
(C) પોપટ (D) લીમડો
- (2) રમણકાકાના મોં-માં દાઢ નથી તો તેમની નીચેના પૈકી કઈ ક્રિયા કરવામાં તકલીફ પડશે?
(A) સફરજનને બચકું ભરવામાં (B) શેરડી છોલવામાં
(C) દાંતણને ચાવવામાં (D) દાંતણને ચીરવામાં
- (3) નીચેનાં પૈકી કયા પ્રાણીમાં અઘાંત્ર હશે નહીં?
(A) મનુષ્ય (B) ગાય
(C) બળદ (D) ભેંસ
- (4) નેચે આપેલા પ્રાણીઓમાંથી કયું પ્રાણી ઊન આપતું નથી?
(A) ઘેટું (B) ઊંટ
(C) બકરી (D) કૂતરો.
- (5) રેશમના કીડાના જીવનચક્રનો સાચો ક્રમ પસંદ કરો.
(A) ઈંડું - કેટરપિલર - પ્યુપા - કોશેટો - પતંગિયું
(B) કેટરપિલર - ઈંડું - કોશેટો - પ્યુપા - પતંગિયું
(C) પતંગિયું - કોશેટો - પ્યુપા - કેટરપિલર - ઈંડું
(D) ઈંડું - પતંગિયું - પ્યુપા - કેટરપિલર - કોશેટો
- (6) બૂઝો $30^{\circ} C$ તાપમાન વાળા 1 લીટર પાણીને $50^{\circ} C$ તાપમાનવાળા 1 લીટર પાણી સાથે મિશ્ર કરે છે. તો બનતા મિશ્રણનું તાપમાન કેટલું હશે?
(A) $80^{\circ} C$ (B) $20^{\circ} C$
(C) $50^{\circ} C$ વધુ પરંતુ $80^{\circ} C$ થી ઓછું
(D) $30^{\circ} C$ તથા $50^{\circ} C$ વચ્ચેનું
- (7) ... + બેઈઝ \rightarrow ક્ષાર + પાણી
(A) બેઈઝ (B) એસિડ
(C) ક્ષાર (D) પાણી

(8) તમને એક કસનળીમાં આપવામાં આવેલ દ્રાવણમાં લાલ લિટમસપત્ર બોળતાં તે લાલ જ રહે છે. તો આ દ્રાવણ કયું હશે?

- (A) એસિડિક (B) બેઝીક
(C) તટસ્થ (D) એસિડિક કે તટસ્થ

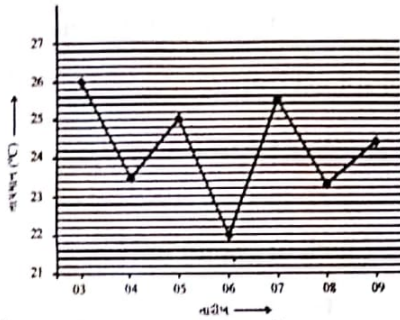
(9) તમારા ઘરની લોખંડની બારીને કાટ લાગતો અટકાવવા તમે નીચેનામાં કયો ઉપાય કરશો?

- (A) બારીને પાણીથી ધોવી. (B) બારીને પડદાથી ઢાંકવી.
(C) બારીને રંગ કરવો. (D) આપેલ તમામ.

(10) નીચેના પૈકી કયો રાસાયણિક ફેરફાર છે?

- (A) દૂધનું ફાટવું (B) બરફનું પીગળવું
(C) કાગળમાંથી હોડી બનાવવી (D) ચોકનો ભૂકો કરવો.

(11) આલેખના આધારે જવાબ આપો.

જાણા આંતરડાંની અંદરની સ્થિતિ આ ઉભરી આંતરડાંથી જ્યાં નાના પુષ્ટકો કાઢા મળે છે. તેમ રસાંકુલી કહી છે.
સ્ત્રાણ - રસાંકુલી નાના આંતરડાંની અંદરની સ્થિતિમાં આપેલા હોય છે

સૌથી ન્યુનતમ તાપમાન કયું છે?

- (A) 22°C (B) 23.5°C (C) 23.3°C (D) 26°C

(12) સામાન્ય રીતે દિવસનું મહત્તમ તાપમાન કયા સમયે હોય છે?

- (A) વહેલી સવારે (B) બપોરે
(C) સાંજે (D) રાત્રે

(13) ટોર્નેડોની (વંટોળ) રચના સમજાવવા કયા હાયવગ્ન સાધનનો ઉપયોગ કરશો?

- (A) પાણીની બોટલ (B) સ્પ્રે
(C) સ્ટવ (D) દિવાસળીની પેટી

(14) પવનની ગતિનું મુખ્ય કારણ કયું છે?

- (A) વરસાદ (B) ભૂકંપ
(C) અસમાન તાપમાન (D) પૃથ્વીનું પરિભ્રમણ

(15) ભૂમિના કયા સ્તરની નીચે આધાર ખડક હોય છે?

- (A) સ્તર - A (B) સ્તર - B
(C) સ્તર - C (D) સ્તર - D

(16) કઠોળના પાક માટે કયા પ્રકારની ભૂમિ અનુકૂળ છે?

- (A) ચીકણી (B) રેતાળ
(C) છિદ્રાળું (D) ગોરાડું

પ્રશ્ન -2 (અ) એક વાક્યમાં જવાબ આપો. (06)

- (1) હું મનુષ્યના પાચનતંત્રમાં આવેલો સૌથી લાંબો અવયવ છું. તારું આંતરડું
(2) રેશમ શામાંથી મેળવવામાં આવે છે? રેશમના કીડાના કીડાચિત્રમાં લી મને
(3) ભૂરા લિટમસપત્રને કોઈ એક દ્રાવણમાં બોળતાં તે ભૂરા રંગનું જ રહે છે. આ દ્રાવણની પ્રકૃતિ કઈ હશે? લાવડા
(4) હવામાનનાં મૂળ તત્ત્વો કયા કયા છે? સાપમાન, બિજમું પ્રમાણ, વરસાદ, પવનની
(5) પવનનો વેગ માપવાનું સાધન એનેમોમીટર તમારે બનાવવું છે. તો ક્યાં ક્યાં સાધનોનો ઉપયોગ કરશો?
(6) વિનાશકારી વંટોળની ગતિઆશરે કેટલી હોય છે? 300 km/h

(બ) ત્રણ-ચાર વાક્યમાં જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ) (10)

- (1) ઊન આપતાં પ્રાણીઓના નામ લખો. ઘીંટું, બકરી, યાક, ઊંટ
(2) રસોડામાં જોવા મળતા બે એસિડિક અને બે બેઝિક પદાર્થોના નામ આપો. આવા બોરકી
(3) તમને એસિડિટી થઈ હોય તો તમે કેવા પ્રકારનો ખોરાક લેવાનો પસંદ કરશો? ઘીવાળી સોડા
(4) તમારી આસપાસ બનતા કોઈપણ બે હાનિકારક ભૌતિક ફેરફાર જણાવો. કોનક્રીટ સોડા
(5) રસાંકુરો એટલે શું? તેનું સ્થાન જણાવો. પાણીની વચાન ઘળ, સાપડાનું નોંદરુમક બનવું
(6) હવામાન દૈનિક સમાચાર તમને ક્યાં ક્યાંથી મળશે? ટી.વી. ઇન્ટરનેટ, યોપર
(7) થર્મોમીટર વડે પાણીનું તાપમાન માપતી વખતે કઈ કઈ કાળજી રાખશો?

પ્રશ્ન-3 (અ) નીચેના પ્રશ્નોના પાંચથી સાત વાક્યમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર) (12)

- (1) લીલા રંગ સિવાયના અન્ય રંગના પર્ણ ધરાવતી વનસ્પતિ પ્રકાશસંશ્લેષણની ક્રિયા કરી શકે છે? સમજાવો.
(2) જમીનને સમૃદ્ધ કરવા તમે કયા કયા પગલાં લેશો?
(3) રાસાયણિક પ્રક્રિયા એટલે શું? તમારી આસપાસ જોવા મળતાં રાસાયણિક પ્રક્રિયાના ઉદાહરણ જણાવો.
(4) અંતઃસ્ત્રવણદર એટલે શું? રક્તિયાના ખેતરની જમીન 200 મી.લી. પાણી ગ્રહણ કરવા 40 મિનિટનો સમય લે છે તો તે જમીનનો અંતઃસ્ત્રવણ દર કેટલો હશે?
(5) "કાટ એ લોખંડ નથી પરંતુ લોખંડથી જુદો પદાર્થ છે" સમજાવો.

(બ) આકૃતિ દોરી નામ નિર્દેશ કરો. (03)

- (1) અન્નનળીમાં ખોરાકનું વહન

પ્રશ્ન-4 (અ) માઝ્યા મુજબ જવાબ આપો.

(1) વર્ગીકરણ કરો.

(06)

(લોખંડ, પૂંક, સોનું, પ્લાસ્ટિક, સ્ટીલ, એબોનાઈટ)

ઉખ્મા સુવાહક	ઉખ્મા અવાહક
લોખંડ સોનું સ્ટીલ	પૂંક પ્લાસ્ટિક એબોનાઈટ

(2) જોડકાં જોડો.

(04)

વિભાગ 'અ'	વિભાગ 'બ'
1. રેતાળ ભૂમિ	(A) ભૂમિના વિવિધ સ્તર
2. ચીકણી ભૂમિ	(B) અંતઃસવણ દર સૌથી વધું
3. ગોરાડું ભૂમિ	(C) ખોદવું અઘરૂ કામ
4. ભૂમિની રૂપરેખા	(D) ખેતી માટે ઉત્તમ
	(E) જલ ધારણશક્તિ સૌથી વધુ

(બ) મુદ્દાસરણ જવાબ આપો. (ગમે તે બે)

(08)

- (1) રેસામાંથી ઊન મેળવવાના સોપાનો સમજાવો.
- (2) વાવાઝોડું આવે ત્યારે તમે કઈ કઈ કાળજી લેશો?
- (3) અનુકૂલન એટલે શું? ધ્રુવીય રીંછના અનુકૂલનની સમજ આપો.

પ્રશ્ન-5 (અ) માઝ્યા મુજબ જવાબ આપો.

(1) કારણ આપો : ગરમ હવામાનવાળા પ્રદેશોમાં મકાનોની બહારની દીવાલો સફેદ રંગથી રંગવામાં આવે છે.

(03)

(2) કારણ આપો : ઘાસ ખાનારાં પ્રાણીઓ ખોરાકને વાગોળે છે.

(03)

(3) તફાવત આપો : બેઈઝ અને ક્ષાર

(02)

(4) તફાવત આપો : પરોપજીવી અને મૃતોપજીવી

(02)

(બ) આકૃતિ સહિત પ્રયોગ વર્ણવો. (ગમે તે એક)

(05)

(1) હવા દબાણ કરે છે.

અથવા

(2) હવા ગરમ થવાથી તેનું કદ વધે છે અને ઠંડી પડવાથી તેનું કદ ઘટે છે.

ઉ. 3 (અ)

(1) લામ, બદામી કે પાલા પર્ણીવાલી વસ્ત્રપતિ લામ, બદામી કે પાલા રંગક પ્રાચી ઘરાબ છે. જે હરિતપ્રલે ને ઠાંડી દે છે. આમ પર્ણના જે ભાગ લીલી નથ તે પણ હરિતપ્રલે ઘરાબ છે. આવા આવા રંગના પર્ણમાં પ્રકાશસંપ્રલપ્ત થઈ રહી છે.

(2)

- વધુ વૃક્ષો વાવવાં કીરોથી.
- વનકરાર્થ અપ્કાવલ કીરોથી.
- પડતર જમનમાં ઘાસ હગાડવું કીરોથી.
- ભુમિકે પડીને સમાપન બમાવલ કીરોથી.
- ખેલીના જેતુનામકી અને રાસા, પાતરમાં વપરાશ ઘટાડવાં કીરોથી.

(3) રાસાથલિડ ફીરફારી

જે ફીરફારીમાં અકે અથવા અકે કરતાં વધુ નવા પધર્થો બની છે. તેવા ફીરફારીને રાસા, ફીરફારી કહે છે. રાસા, ફીરફારી રાસાથલિડ પુક્રિયા પણ કહે છે.

ઉદ

અંકેશિવમળી પદ્ધતીને સપગલુ, લીપ્કાંડન કાર ભાગલે વગીરે.

(4) અંત:સ્વભા દર = પાલીની માત્રા (મલ)

અંત:સ્વભા સમય (મિનિટ)

પાલીની માત્રા = 200 મલ
અંત:સ્વભા સમય = 40 મિનિટ

$$\text{અંત:સ્વભા દર} = \frac{200}{40} = 5 \text{ મિલિ / મિનિટ}$$

(5) કાર અ લિપ્કાંડ નથ ~ ~

→ લિપ્કાંડન વસ્તુ તેલની કાઠરીમાં હવામાંના અકિસજન સાથે સંકે સંકીરણ છે અને કાર્યાર્થ રંગની લિપ્કાંડનો

અહિંસાઈસ લખાયે છે. આ પ્રક્રિયાને લાખડનો કાર ઉદ્દે છે. જ્યારે લાખડનો કારવાની પ્રિયાને લીધે લાખડ પર ઉદ્ધાર્થ રંગની આવને અહિંસાઈસના (મુક) રૂપે પદાર્થ બને છે. તે પદાર્થને લાખડનો કાર મફ છે.

ક્ર. 4 (બ) મુદાસર વ્યાખ્યા આપો.

1) રેશામાંલ ઉભે જલિલવાના સપિના

સપિના-1 કાતરની

- ઘટાં અભિા કારીર પરલા ની પાળી ચામડી અહિલ દુવાઈને ઉતારી લવાની પ્રક્રિયાને કાતરની કહે છે.

સપિના-2 ઘસવાની પ્રક્રિયા

ચામડી અહિલ ઉતારતા વાળને ઘડીમાં નાખીને કારી રીતે ઘટામાં આવે છે. જેથી લેમીલા શકાય, લુપ અને કલ નાકળી ભય છે.

સપિના-3 વર્ગકરના પ્રિયા

ઘસવાની પ્રક્રિયા બાદ લેમું વર્ગકરના કચામાં આવે છે. વાળવાની વ્યાકીને કારખાનામાં અહિલવવામાં આવે છે. ત્યાં લેમું લુદા પાલ મુજબ લેમને લુદા પાલી વર્ગકરના ઘાય છે.

સપિના-4 સુકવાની

ગાના રુંવરીવાના લેમુંને જેને બર કહે છે. લેમને વાળઅધી કાઠી લવામાં આવે છે. પછી રેશાઈસ પર ક્કરી ઘસવાની પ્રક્રિયા કરી સુકવાવામાં આવે છે.

સપિના-5 રુંજવાની પ્રિયા

ઘેલ લવા બકરીના આ રેશા કાળા, ઉદ્ધાર્થ લવા સફેદ રંગના લુદા રંગના હોય છે. આવા રેશાઈસને લુદા-લુદા રંગમાં રુંજવામાં આવે છે.

સ્ત્રીપાન-6 કાંલવાળી સ્ત્રી

તેના ક્રિયાશક્તિ સ્ત્રીયા ક્રિયા તેજ સ્ત્રીપાનમાં આવે છે. અને હિરી સ્વરૂપે લખવામાં આવે છે. તેના ક્રિયાશક્તિ-માંદા સ્પીટર, ઉમ અને ટૂંકા ક્રિયાશક્તિ કાંલને તેમજ સ્વપ્ન વાળવામાં આવે છે.

(૨) વાવાળાંડું આવે ત્યારે -

→ બચાવણ, પાનિસદન, કુશરવિગોડ તથા મરિડાન સ્વરૂપે તેવાર સખવાળાં આવે છે.

→ સ્ત્રીય સ્ત્રીયાશક્તિ સતત વાવાળાંડા સંબંધિત કથકોતીનું નિર્ણયન કરે.

→ કાંલને ઘીલા અને કાંલવિના આદ્યકર્મણ સુધી મુચનાયકે આપવામાં આવે.

(૩)

અગુણન

→ અગુણન - સજ્જી જે વસવાટમાં રહ્યા હોય તેને અગુણન અગુણન આસધિતી અને દુર્ગ કુલવળી સમુપાતા પૂર્ણ સ્વપ્ન કવવાળી સમતા ઘરાળે છે. તેને અગુણન મુડું છે.

→ દુર્ગવ શીંઠના અગુણન

→ - દુર્ગવ શીંઠ પોતાના શરીર પર સફેદ વાળ ધરાવે છે આથી તે સફેદ પુષ્કલમિમાં સફેદાઈથી નજરે પડતું ગણી, આ અગુણન તેને શિકારીઓથી બચાવે છે.

- તેના શરીર પર હંડીથી રક્તના માટે વાળની કુવાળીના બે નડાં સ્તર આવેલા છે વળી તેના શરીરમાં આમડીની નીચેના ભાગમાં સ્વરૂપે સ્તર પળા હોય છે આથી શીંઠની શરીરની નીચેના વાળની કુવાળી અને સ્વરૂપે સ્તર રહે છે આથી શીંઠના શરીરને ઠંડી સામે રક્ત આવે છે.

- તેના પંચ મોટા અને પછેલા હોય છે તે તેને તરલા અને બરફ પર ચાલવા ઉપયોગી બને છે.

- તે તેના નસકોરાને બંધ કરીને પાણીની અંદર

લાંબો સમય સુધી રહી શકે છે.

- તેની દાંતિચિત્ર દાંતી પુલક હોવાથી તે ખોરાક માટે, શિકાર શોધવા અને પકડવામાં મદદરૂપ બને છે.

ભૂક (૨૫)

૧) ગરમ આમાનવાળા પ્રદેશોમાં મહાનોની બહારની દીવાલો સફેદ રંગથી રંગવામાં આવે છે કારણકે -

→ ગરમ આમાનવાળા પ્રદેશોમાં ગરમીનું પ્રમાણ ખુબજ વધારે હોય છે. જે દારની બહાર સફેદ કાંચર ઉચ્ચતામાં આવે તો દારમાં ફેડક રહે છે. કારણ કે સફેદ કાંચર બહારનું શુભ્ર પુલક આંતર પ્રમાણમાં કરે છે. આથી દારની બહારની દીવાલ બાર સફેદ કાંચર ઉચ્ચતામાં આવે છે.

૨) દાસ આમાના પ્રાણીઓ ખોરાકને વાગોળે છે. કારણકે -

દાસમાં સેલ્યુલોઝ નામનો કાર્બોહાઇડ્રેટ હોય છે. વાગોળનાર પ્રાણીઓ સેલ્યુલોઝને પચાવી શકે છે. વાગોળનાર પ્રાણીઓમાં નાના આંતરડા અને મોટા - આંતરડા વચ્ચે કોચની જેવી રચના આવેલી છે. આથી સેલ્યુલોઝનું પાચન કરવા બેક્ટેરિયા આવેલા છે.

૩) તક્ષાવત લાઓ : બેદનિજ અને કોર

બેદનિજ

કોર

- તે સ્પર્શ શીકળા હોય છે

- તે સ્પર્શ શીકળા હોવા નથી.

- તે લાલ વિરમસપત્રને

- તે મોટે ભાગે લાલ છે

મૂક બનાવે છે.

મૂક વિરમસપત્ર પર કોઈ

અસર કરતા નથી.

૪) તક્ષાવત આપો : પરીપત્તી અને મૂતોપત્તી

PAGE NO.

DATE:

નરી પગલી

મૂલી પગલી

- તે ખોલોળું પોષણ ચુકમાળ વગરપરિ પામેથી લે દં

- તે જીવ રખતે સારા પદાર્થોમાંથી પોષણ મેળવે દં

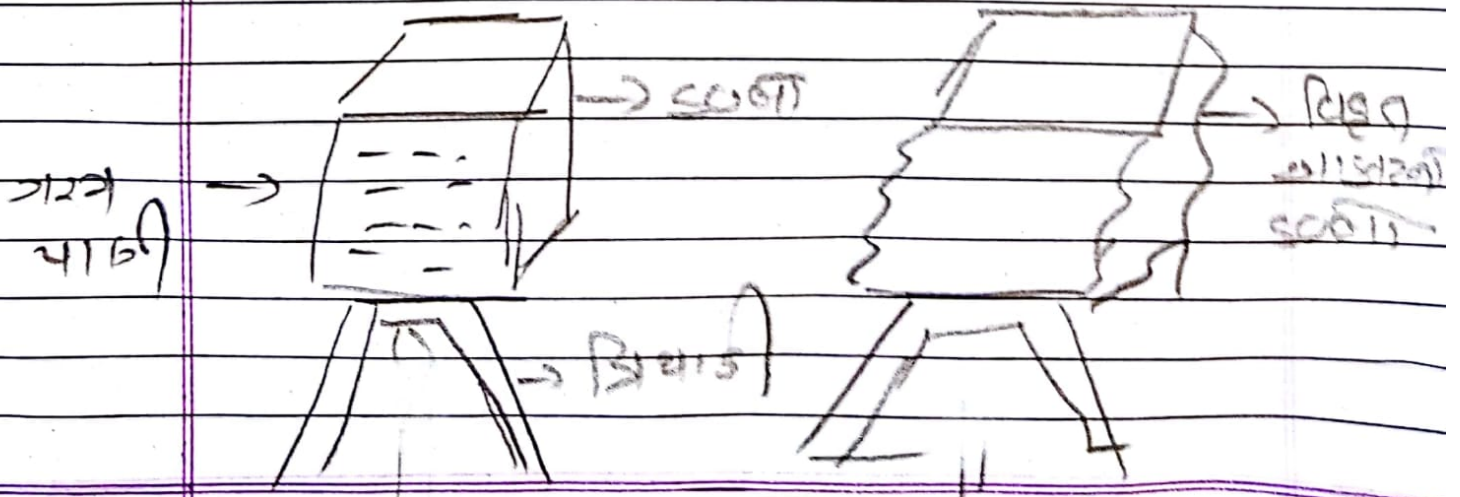
- તે યજમાળ વગરપારંચે બનાવેલા ન્યોરાડનું શોષણ કરી પોષણ મેળવે દં

- તે સારા પદાર્થો પર પાચક રસોળો સ્વાવ કરી કાવળ બનાવી તેમાંથી પોષકવસ્તુ શોષે દં

(બ)

દવા દવાળ કરે દં

→ સાદાન સામગ્રી - કોડલા સાથેનો પતરાનો ડબ્બો, બલ્બનબલ્બરે, બિલાઈ, તારની વાળી, પાળી

- પદ્ધતિ -

- ઠાંકણા આપેલો સ્થાનો લો.
- ઠાંકણું પાળી દો. એ ભેગાં અપરધા ભાગ સુધા પાળી કરો.
- સ્થાને બચ્ચન બચ્ચર વડે ગરમ કરો.
- સ્થામાંથી પાળીની વરાળ બહાર નીકળે ત્યારે સ્થાને સીએ ઉભારી કરાવે જ કાલજી પૂર્વક સ્થાનું ઠાંકણું ચુસ્ત રીતે બંધ કરી દો.
- સ્થાને દાનુગ પદ્ધતિ કીકર પાત્રમાં મુકો.
- સ્થા પર હું પાળી રેડો.
સ્થાના આકારમાં શા ફેરફાર પાટ છે તેનું અવલોકન કરો

- અવલોકન - સ્થા કમરડાં મગ છે અને ભેગાં આકાર પકા બને છે

- નિર્ભય - દુધા દુધાળા કરે છે